

**PROFILAKTIKA INSPEKTORLARINING FOXISHALIKNING
MAXSUS PROFILAKTIKASI**

IIV Akademiyasi kursanti: Ismailova Navruza Isroil qizi

IIV Akademiyasi HPF kafedrası o'qituvchisi: Gadoymurodov Bekzod

Obidjon o'g'li

Annotatsiya: Foxishalik - jamiyatda keng tarqalgan, ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy va huquqiy tizimlarni buzuvchi jinoyat turidir. Uning oldini olish uchun amalga oshiriladigan maxsus profilaktik tadbirlar muhim ahamiyatga ega. Maqolada profilaktika inspektorlarining foxishalikka qarshi kurashishdagi roli va uning samaradorligini oshirish uchun amalga oshirilishi lozim bo'lgan chora-tadbirlar ko'rib chiqilgan. Mualliflar, ayniqsa, profilaktika inspektorlarining ijtimoiy sohada, shu jumladan, ta'lim, sog'liqni saqlash, huquqni muhofaza qilish tizimlaridagi o'rni va ahamiyatini yoritib o'tadilar. Foxishalikning oldini olishda, to'g'ri yo'naltirilgan, puxta tashkil etilgan maxsus profilaktika choralari yuqori samaradorlikka erishishga imkon beradi. Maqolada profilaktika inspektorlarining o'rni, ularning treninglari va malakalarini oshirish zarurati haqida so'z yuritilgan. Bu, ayniqsa, jinoyatni oldini olish va ushbu jinoyatga yo'l qo'ymaslikka qaratilgan tizimli yondashuvni ta'minlash uchun muhimdir. Shuningdek, ijtimoiy xizmatlar va fuqarolar bilan samarali muloqot orqali profilaktika inspektorlari tomonidan amalga oshirilgan tadbirlarning ijtimoiy ta'sirini kuchaytirish imkoniyatlari ham tahlil qilinadi. Bundan tashqari, maqolada profilaktika inspektorlarining ish faoliyatini muvofiqlashtirish, me'yoriy hujjatlarni ishlab chiqish va amalga oshirish borasidagi masalalar ham ko'rib chiqilgan. Ularning ishi davlatning jinoyatchilikni kamaytirish va fuqarolarning xavfsizligini ta'minlashdagi asosiy omillaridan biridir. Mualliflar, shu bilan birga, foxishalikka qarshi kurashishda xalqaro tajribalarni o'rganish va ushbu tajribalardan foydalanish zarurligini ta'kidlaydilar. Shu tarzda, maqola profilaktika inspektorlarining foxishalikka qarshi kurashishdagi ahamiyatini yanada chuqurroq tahlil qilishga, ularga nisbatan yangilangan

yondashuvlarni ishlab chiqishga va samarali strategiyalarni joriy etishga qaratilgan.

Kalit so'zlar: foxishalikning oldini olish, profilaktika inspektorlari, jinoyat profilaktikasi, huquqni muhofaza qilish organlari, maxsus profilaktik tadbirlar, jinoyatga qarshi kurashish, ijtimoiy profilaktika, huquqiy ta'lim, jinoyatlarni oldini olish, jinoyatlarning ijtimoiy sabablarini aniqlash, jinoyatlarni kamaytirish, fuqarolar xavfsizligi, ma'rifat va tarbiya, tizimli profilaktika, prostitutsiya bilan kurashish, xalqaro tajriba.

Аннотация: Проституция — это преступление, которое широко распространено в обществе и нарушает социально-политические, экономические и юридические системы. Для её профилактики важную роль играют специальные профилактические меры. В статье рассматривается роль инспекторов по профилактике в борьбе с проституцией и меры, которые необходимо предпринять для повышения их эффективности. Авторы особенно подчеркивают значимость работы инспекторов по профилактике в таких областях, как образование, здравоохранение и правоохранительные органы. Правильная направленная и тщательно организованная профилактическая работа способна существенно повысить эффективность борьбы с этим явлением. В статье также рассматривается необходимость повышения квалификации инспекторов по профилактике и их профессиональной подготовки. Это важно для обеспечения системного подхода к предотвращению преступности и минимизации случаев проституции. Дополнительно анализируется, как важен эффективный контакт инспекторов с социальными службами и гражданами для усиления воздействия профилактических мероприятий. Кроме того, в статье обсуждаются вопросы координации деятельности инспекторов, разработки и внедрения нормативных документов. Работы инспекторов играют ключевую роль в снижении уровня преступности и обеспечении безопасности граждан. Авторы также отмечают необходимость изучения международного опыта в борьбе с проституцией и использования этого

опыта на национальном уровне. Таким образом, статья направлена на углубленное изучение роли инспекторов по профилактике в борьбе с проституцией, разработку новых подходов к их работе и внедрение эффективных стратегий.

Ключевые слова: *профилактика проституции, инспекторы по профилактике, профилактика преступности, правоохранительные органы, специальные профилактические мероприятия, борьба с преступностью, социальная профилактика, правовое воспитание, предотвращение преступлений, социальные причины преступности, снижение преступности, безопасность граждан, просвещение и воспитание, системный подход в профилактике, борьба с проституцией, международный опыт.*

Abstract: *Prostitution is a crime that is widely spread in society, disrupting socio-political, economic, and legal systems. Special preventive measures play a crucial role in combating this phenomenon. This article examines the role of prevention inspectors in the fight against prostitution and the necessary actions to enhance their effectiveness. The authors particularly emphasize the importance of prevention inspectors in sectors such as education, healthcare, and law enforcement. Well-directed and carefully organized preventive measures have the potential to significantly increase the success of combating prostitution. The article also discusses the need for improving the training and qualifications of prevention inspectors. This is critical for ensuring a systematic approach to crime prevention and minimizing prostitution-related incidents. Additionally, the analysis highlights the importance of effective communication between inspectors, social services, and citizens to amplify the social impact of preventive measures. Moreover, the article explores the coordination of prevention inspectors' activities, the development and implementation of regulatory documents, and the overall optimization of their work. The role of these inspectors is essential for reducing crime rates and ensuring public safety. The authors also emphasize the need to study international experiences in combating prostitution and applying these lessons at the national level. In conclusion, the article aims to provide a deeper understanding of the role of*

prevention inspectors in fighting prostitution, to propose updated approaches for their work, and to implement effective strategies for crime reduction.

Key words: *prostitution prevention, prevention inspectors, crime prevention, law enforcement agencies, special preventive measures, crime control, social prevention, legal education, crime prevention strategies, social causes of crime, crime reduction, public safety, awareness and education, systemic prevention, combating prostitution, international experience.*

Kirish

Foxishalik — bu ijtimoiy, iqtisodiy va huquqiy tizimlarni buzuvchi, keng tarqalgan va jiddiy muammolardan biri bo'lib, ayniqsa, rivojlangan va rivojlanayotgan jamiyatlarda uning oldini olish hamda uning tarqalishini kamaytirish uchun samarali choralar ko'rish zarur. Foxishalikning ijtimoiy hayotda qanchalik keng tarqalganligi, ularning o'ziga xos xususiyatlari, iqtisodiy va huquqiy tizimlarga bo'lgan ta'siri, shuningdek, bu jinoyatning jamoat xavfsizligiga xavf tug'dirishi, uni profilaktika qilishni dolzarb vazifalardan biriga aylantiradi. Bu jarayonda profilaktika inspektorlarining o'rni va roli ayniqsa ahamiyatlidir. Profilaktika inspektorlarining asosiy vazifasi jinoyatchilikka qarshi kurashishda jamiyatni himoya qilish va profilaktik tadbirlar orqali ijtimoiy muammolarni bartaraf etishga yo'naltirilgan tizimli yondashuvni amalga oshirishdir. Ular qonun va huquqiy me'yorlarni ta'minlashda, jinoyatlarni oldini olishda, va har bir jamiyat a'zosining huquqlarini himoya qilishda bevosita ishtirok etadilar. Profilaktika inspektorlari tomonidan amalga oshiriladigan profilaktik tadbirlar, ayniqsa, foxishalik kabi ijtimoiy yovuzliklarga qarshi kurashishda juda muhim ahamiyatga ega. Ularning faoliyatining samaradorligi jamiyatning jinoyatchilikka nisbatan qanday qarashlarini va o'zgarishlarni amalga oshirish imkoniyatlarini aniqlaydi. Foxishalikning tarqalishi, ijtimoiy va iqtisodiy sabablarga ega bo'lishi tufayli, uning oldini olish uchun faqat jinoyatni jazolash bilan cheklanib qolish yetarli emas. Bu masalani kompleks tarzda hal qilish zarur. Ma'lumki, foxishalikni oldini olish va unga qarshi kurashishning asosiy yo'nalishlari davlat siyosatiga bog'liq. Shu bois, davlat va jamoat tashkilotlari, shu jumladan profilaktika inspektorlari tomonidan

amalga oshiriladigan ishlar, foxishalikni kamaytirishga xizmat qiladi. Profilaktika inspektorlari faqat huquqni muhofaza qilish organlari a'zolari sifatida emas, balki fuqarolar bilan o'zaro aloqada bo'lib, ijtimoiy, iqtisodiy va psixologik yordamni taqdim etuvchi muhim shaxslar sifatida faoliyat yuritadilar. Ularning faoliyati, asosan, ijtimoiy himoya, maslahatlar va profilaktik dasturlarni amalga oshirishga yo'naltirilgan bo'lib, ushbu faoliyat orqali foxishalikning oldini olish mumkin bo'ladi. Shu bilan birga, profilaktika inspektorlari tomonidan amalga oshiriladigan ishlarda bir qator muammolar ham mavjud. Bular, avvalo, inspektorlarning malakali ta'lim va o'qitishning yetarli darajada emasligi, zamonaviy metodlarni qo'llashdagi qiyinchiliklar va jamiyatda ilgari surilgan yondashuvlar bilan bog'liq o'zgarishlarning sustligi kabi masalalar. Bunday holatlarni bartaraf etish uchun, profilaktika inspektorlariga yangi yondashuvlar va metodlarni o'rgatish zarur. Ularning faoliyatida ishtirok etayotgan jamoatchilik tashkilotlari, o'quv kurslari va tashkilotlarning malakasini oshirish orqali yaxshilanishlar kiritish mumkin. Bu jarayonning samarali bo'lishi, albatta, profilaktik tadbirlarning muvaffaqiyatini ta'minlaydi. Foxishalikni oldini olishda, profiling va ma'lumot to'plashda yangi texnologiyalarning ahamiyati katta. Jamiyatning har bir a'zosiga o'z huquqlari, majburiyatlari va ijtimoiy me'yorlar haqida ma'lumot berish, profilaktika inspektorlarining faoliyatining ajralmas qismi hisoblanadi. Bu jarayonda ularning mas'uliyati va roli nafaqat jinoyatlarni oldini olishda, balki jamiyatda ijtimoiy ongni shakllantirishda ham ahamiyatli. Foxishalikning oldini olishda profilaktika inspektorlari nafaqat o'z ishlarini bajarish, balki o'zaro ishonchli aloqalar va ijtimoiy xizmatlarni samarali tashkil etish orqali jamoatchilikni yanada rivojlantirishga yordam berishlari kerak. Maqolada, profilaktika inspektorlarining foxishalikka qarshi kurashishda qo'llaniladigan usullar va metodologiyalar, ularning roli va o'rni, shuningdek, bu sohadagi jahon tajribasi tahlil qilinadi. Shuningdek, profilaktika inspektorlarining malakasini oshirish va ularning samaradorligini yanada kuchaytirish bo'yicha takliflar keltiriladi. Bu, shuningdek, jinoyatchilikka qarshi kurashishda samarali yondashuvlarni ishlab chiqish va ularni amaliyotga tatbiq etishda muhim ahamiyatga ega. Shunday qilib, maqolada profilaktika

inspektorlarining foxishalikning oldini olishdagi o'rni va ular tomonidan amalga oshiriladigan profilaktik tadbirlarning samaradorligi haqida so'z yuritiladi. Bu ishlar, faqat jamiyatdagi jinoyatni kamaytirish uchun emas, balki fuqarolarning xavfsizligi va ijtimoiy farovonligini ta'minlash uchun ham muhimdir.

Asosiy qism

Foxishalik, ijtimoiy muammolarni keltirib chiqaruvchi eng jiddiy jinoyatlardan biri bo'lib, uning oldini olish va tarqalishini kamaytirish jamiyatning eng dolzarb vazifalaridan biridir. Bu jinoyat nafaqat aholini xavf ostiga qo'yadi, balki fuqarolarni psixologik va iqtisodiy jihatdan ham katta zarar yetkazadi. Foxishalikka qarshi kurashishda, jamiyatning barcha qatlamlari ishtirok etishi zarur, ammo profilaktika inspektorlarining o'rni ayniqsa katta ahamiyatga ega. Ular jinoyatlarning oldini olish uchun mo'ljallangan chora-tadbirlarni ishlab chiqishda, ularni amaliyotga tatbiq etishda va jamiyatdagi aholi bilan to'g'ridan-to'g'ri aloqalarni o'rnatishda bevosita ishtirok etadilar. Profilaktika inspektorlarining asosiy vazifasi ijtimoiy xavfli holatlar, jumladan, foxishalikni oldini olish va unga qarshi kurashishda tizimli va doimiy faoliyat yuritishdan iborat. Bu jarayonda inspektorlar faqatgina huquqni muhofaza qilish organlari sifatida faoliyat yuritib qolmaydi, balki ijtimoiy xizmatlar, sog'liqni saqlash tizimlari va ta'lim muassasalari bilan hamkorlikda ishlash orqali muammoni kompleks tarzda hal qilishga harakat qilishadi. Foxishalikning oldini olishning samarali yo'llari, ayniqsa, profilaktika inspektorlarining ijtimoiy tarmoqda faoliyat yuritishi, aholi bilan bevosita aloqalar o'rnatishi va o'zaro ishonchni mustahkamlashga qaratilgan bo'lishi lozim. Profilaktika inspektorlarining faoliyatida eng muhim jihatlardan biri ularning malakali tayyorgarlik va doimiy o'quv kurslaridan o'tishidir. Ma'lumki, ijtimoiy va jinoyatga qarshi kurashishda yangi yondashuvlar va texnologiyalarning joriy etilishi zarur. Shuning uchun, profilaktika inspektorlariga zamonaviy metodlarni o'rgatish, o'quv jarayonlarini doimiy ravishda takomillashtirish, ularni yangi me'yoriy hujjatlar va qonunchilik o'zgarishlariga moslashtirish muhimdir. Ularning ishini samarali qilish uchun, shuningdek, profilaktika sohasida ilg'or xalqaro tajribalarni o'rganish va ushbu tajribalarni milliy tizimga joriy etish zarur. Profilaktika

inspektorlarining faolligi ijtimoiy tuzilmalar bilan hamkorlikda amalga oshiriladi. Foxishalikni oldini olishda ular ta'lim muassasalari, sog'liqni saqlash tizimlari, ijtimoiy xizmatlar va xususiy sektorlarga yo'naltirilgan profilaktik dasturlarni amalga oshirishga mas'uldirlar. Bunda, yoshlarni va ijtimoiy himoyaga muhtoj shaxslarni o'z vaqtida profilaktik tadbirlarga jalb qilish orqali, ularda ijtimoiy muammolarga qarshi kurashish bo'yicha ongni shakllantirish imkoniyati mavjud. Masalan, ta'lim muassasalarida, o'quvchilarni o'z huquqlari, majburiyatlari va jamiyatdagi yomon odatlar haqida ma'lumot berish orqali, foxishalikka qarshi kurashishning asosiy yo'nalishlarini shakllantirish mumkin. Bundan tashqari, profilaktika inspektorlarining faoliyatida muhim o'rin tutadigan boshqa bir jihat, bu jinoyatchilikka qarshi kurashishda ijtimoiy va psixologik yordamning ahamiyatidir. Foxishalikning rivojlanishi ko'pincha iqtisodiy va psixologik omillarga bog'liq bo'ladi. Shuning uchun, jamiyatda iqtisodiy ahvolni yaxshilash, fuqarolarga psixologik yordam ko'rsatish va ijtimoiy muammolarni hal etish, profilaktika inspektorlarining faoliyatining ajralmas qismidir. Ijtimoiy xizmatlar va psixologik yordam tizimi bilan hamkorlikda ishlash, jinoyatlarning oldini olishga xizmat qiladi. Bu, ayniqsa, ijtimoiy himoyaga muhtoj, ayollar va yoshlar kabi zaif qatlamlar bilan ishlashda o'zining samarasini ko'rsatadi. Foxishalikka qarshi kurashishda profilaktika inspektorlari tomonidan amalga oshirilgan tadbirlarning samaradorligi to'g'ridan-to'g'ri jamiyatdagi hukumat, jamoat va fuqarolar o'rtasidagi hamkorlikka bog'liq. Jamiyatda ijtimoiy ongni oshirish, to'g'ri axborot tarqatish, o'zaro ishonch va huquqiy bilish tizimini mustahkamlash orqali bu muammoni hal qilish mumkin. Profilaktika inspektorlari tomonidan olib boriladigan har bir tadbir va faoliyat, jamiyatda ijtimoiy xotirjamlik va xavfsizlikni ta'minlashga qaratilgan bo'lishi kerak. Bu, albatta, qonunlarning to'g'ri qo'llanilishi va fuqarolarning huquqiy madaniyatini oshirishga olib keladi. Profilaktika inspektorlarining o'zaro hamkorligi, zamonaviy texnologiyalarni qo'llash va ijtimoiy tarmoqda faoliyat yuritish orqali ular foxishalikni oldini olishda yanada yuqori samaradorlikka erishishlari mumkin. O'quv kurslari va malaka oshirish dasturlari orqali, ular yanada yuqori darajada professional va samarali ishlash imkoniyatiga ega bo'ladi.

Foxishalikning oldini olishning muvaffaqiyatli yo'llari, ayniqsa, tizimli yondashuvni talab qiladi. Tizimli yondashuv esa, faqatgina profilaktika inspektorlarining individual faoliyati bilan emas, balki davlat, jamoat va fuqarolar o'rtasidagi hamkorlik orqali amalga oshiriladi.

Xulosa

Foxishalik jamiyatda nafaqat axloqiy, balki ijtimoiy va iqtisodiy jihatdan ham muhim masala bo'lib, uning oldini olish va unga qarshi kurashishning samarali yo'llari kompleks yondashuvni talab qiladi. Ma'lumki, bu jinoyat nafaqat ayollarning jinsiy ekspluatatsiyasiga, balki ularning psixologik, jismoniy va ijtimoiy holatiga ham katta zarar yetkazadi. Shunday qilib, foxishalikni oldini olish masalasi nafaqat huquqni muhofaza qilish organlari, balki ijtimoiy xizmatlar, sog'liqni saqlash tizimi, ta'lim muassasalari, jamoat tashkilotlari va boshqa jamiyat institutlari tomonidan birgalikda amalga oshirilishi zarur. Profilaktika inspektorlarining bu jarayondagi o'рни beqiyos. Ular, asosan, jinoyatlarning oldini olishga qaratilgan chora-tadbirlarni amalga oshiradigan, jamiyatda huquqiy ongini oshiradigan va ijtimoiy xotirjamlikni ta'minlashga xizmat qiladigan muhim shaxslar hisoblanadi. Profilaktika inspektorlari faqatgina huquqni muhofaza qilish tizimi a'zolari sifatida emas, balki jamoatchilik bilan aloqalar o'rnatadigan, yoshlarni va ijtimoiy himoyaga muhtoj shaxslarni ma'rifat va tarbiya orqali ijtimoiy muammolardan himoya qiluvchi, ijtimoiy va psixologik yordam ko'rsatuvchi faoliyat yurituvchilar sifatida ham ishlaydi. Foxishalikka qarshi kurashishda profilaktika inspektorlarining asosiy vazifasi nafaqat jinoyatchilikni kamaytirish, balki ijtimoiy muhitni yaxshilash, fuqarolarni huquqiy bilimlar bilan ta'minlash va ijtimoiy xizmatlarni takomillashtirishga qaratilgan kompleks chora-tadbirlarni amalga oshirishdan iboratdir. Ularning faoliyati jamoatchilik bilan faol hamkorlik qilishga asoslanadi, chunki faqat huquqni muhofaza qilish organlari bilan cheklanib qolish yetarli emas. Jamiyatda foxishalikni oldini olish uchun ijtimoiy tarmoqdagi barcha institutlar bilan o'zaro hamkorlikni o'rnatish, jinsiy va psixologik ekspluatatsiyani kamaytirish uchun zarurdir. Profilaktika inspektorlarining faoliyati samaradorligini oshirish uchun ular doimiy ravishda malaka oshirish kurslaridan o'tishlari, yangi qonunchilik

va zamonaviy texnologiyalar bilan tanishib borishlari zarur. Ma'lumki, texnologik yondashuvlar, ayniqsa axborot texnologiyalarining rivojlanishi, jinoyatchilikni oldini olishda yangi imkoniyatlar yaratadi. Profilaktika inspektorlari, o'z navbatida, yangi metodologiyalarni qo'llash, ijtimoiy tarmoqlar va boshqa innovatsion vositalardan foydalanish orqali, jamiyatni jinoyat va yomon odatlardan saqlashga hissa qo'shishlari mumkin. Shu bilan birga, foxishalikni oldini olish va unga qarshi kurashish uchun ijtimoiy yordam va psixologik qo'llab-quvvatlash muhim ahamiyatga ega. Bunda, faqatgina profilaktika inspektorlarining sa'y-harakatlari bilan cheklanib qolmasdan, jamiyatdagi barcha ijtimoiy qatlamlarning, shu jumladan oilalar, ta'lim muassasalari, mahallalar va davlat organlarining o'zaro hamkorligi zarur. Afsuski, ba'zi hududlarda ijtimoiy himoya tizimi yetarli darajada ishlamayapti va bu, o'z navbatida, foxishalik kabi jinoyatlarning o'sishiga olib kelmoqda. Buning oldini olish uchun, nafaqat profilaktika inspektorlari, balki jamiyatning barcha qatlamlari ham o'z vazifalarini bajarishlari kerak. Bundan tashqari, jamiyatda hukumat va fuqarolar o'rtasida ishonchli aloqalar o'rnatish va ijtimoiy ongni oshirish ham muhimdir. Bu masalada profilaktika inspektorlari, albatta, eng faol rol o'ynaydi. Ularning yordami bilan fuqarolar o'z huquq va majburiyatlarini tushunib yetadilar, shuningdek, jinoyatlarni oldini olish bo'yicha tavsiyalarni qabul qiladilar. Jamiyatda huquqiy madaniyatni shakllantirish, jinsiy va ijtimoiy ekspluatatsiyani kamaytirish uchun profilaktika inspektorlari tomonidan tashkil etiladigan ma'rifat va tarbiya dasturlari muhim ahamiyatga ega. Yuqoridagi barcha jihatlar, albatta, foxishalikka qarshi kurashishda samarali strategiyaning shakllanishiga yordam beradi. Profilaktika inspektorlarining o'zni bu jarayonda katta, chunki ular nafaqat jinoyatlarni oldini olishda, balki jamiyatni ijtimoiy xavf-xatarlardan himoya qilishda ham muhim rol o'ynaydilar. Foxishalikni kamaytirish uchun kompleks yondashuv, samarali hamkorlik va zamonaviy usullarni qo'llash zarurdir. Ma'lumki, foxishalik, shuningdek, psixologik va ijtimoiy muammolarni keltirib chiqaradi, shuning uchun u bilan kurashish faqatgina jinoyatni jazolash bilan cheklanmasligi kerak. O'zgartirilgan yondashuvlar va ta'lim tizimining kuchaytirilishi orqali, foxishalikni oldini olishga katta hissa qo'shish mumkin.

Profilaktika inspektorlarining faoliyatini samarali qilish uchun jamiyatning barcha qatlamlari, davlat va jamoat tashkilotlari bilan hamkorlikni yanada kuchaytirish zarur. Shu bilan birga, ular orqali amalga oshiriladigan har bir profilaktik tadbir, jamiyatdagi ijtimoiy xavfsizlikni ta'minlashga, aholi o'rtasida huquqiy ongini shakllantirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

- 1. Foxishalik va uning ijtimoiy ta'siri.** M. B. Ismoilov. (2018). Tashkent: O'zbekiston Milliy universiteti nashriyoti.
- 2. Ijtimoiy muammolar va ularning huquqiy profilaktikasi.** N. Sh. Xudoyberdiyev. (2019). Samarqand: Samarqand Davlat universiteti nashriyoti.
- 3. Jinoyatchilikni oldini olish: Profilaktika va huquqiy himoya.** A. A. Jafarov. (2017). Toshkent: Ma'naviyat va Ma'rifat nashriyoti.
- 4. Ijtimoiy xizmatlar va profilaktika inspektorlari.** M. R. Tursunov. (2021). Toshkent: O'zbekiston ijtimoiy tadqiqotlar instituti.